

This question paper contains 3 printed pages]

LR—30—2024

FACULTY OF HUMANITIES

M.A. (External) (First Year) EXAMINATION

APRIL/MAY, 2024

ECONOMICS

Paper III

(Indian Economy)

(Thursday, 9-5-2024)

Time : 10.00 a.m. to 1.00 p.m.

Time—Three Hours

Maximum Marks—100

N.B. :— (i) Attempt All questions.

(ii) All questions carry equal marks.

(i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. Write answer of any *one* question from the following in detail : 20

(i) State the types of Indian Economy and explain the major features of the Indian economy.

(ii) State the causes of poverty in India and explain the remedies to reduce poverty.

खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा :

(i) भारतीय अर्थव्यवस्थेचे प्रकार सांगा व भारतीय अर्थव्यवस्थेची प्रमुख वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

(ii) भारतातील दारिद्र्याचे कारणे सांगून दारिद्र्य कमी करण्याचे उपाय सांगा.

P.T.O.

2. Write answer of any *one* question from the following in detail : 20

- (i) Write the causes of population growth rate in India is high.
- (ii) What is human development ? Analyze the human development index and india's position in human development.

खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा :

- (i) भारतातील लोकसंख्येचा वृद्धीदार उच्च असण्याची कारणे लिहा.
- (ii) मानव विकास म्हणजे काय ? मानव विकास निर्देशांक व मानव विकासात भारताची स्थिती याचे विश्लेषण करा.

3. Write answer of any *one* question from the following in detail : 20

- (i) Explain the importance of agriculture sector in Indian economy.
- (ii) Define agricultural marketing and explain the importance of agricultural marketing.

खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा :

- (i) भारतीय अर्थव्यवस्थेत कृषी क्षेत्राचे महत्व स्पष्ट करा.
- (ii) कृषी विपणनाचा अर्थ लिहा व कृषी विपणनाचे महत्व स्पष्ट करा.

4. Write answer of any *one* question from the following in detail : 20

- (i) What is agricultural productivity ? State the causes of low agricultural productivity in India.
- (ii) What is industrialization ? Explain the scope of industrialization.

खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा :

- (i) कृषी उत्पादकता म्हणजे काय ? भारतात कृषी उत्पादकता कमी असण्याची कारणे सांगा.
- (ii) औद्योगिकीकरण म्हणजे काय ? औद्योगिकीकरणाची व्याप्ती स्पष्ट करा.

WT

(3)

LR—30—2024

5. Write short notes on any *two* from the following :

20

- (i) Globalization
- (ii) Types of unemployment
- (iii) Sources of energy
- (iv) Economic reforms.

खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर संक्षिप्त टिपा लिहा :

- (i) जागतिकीकरण
- (ii) बेरोजगारीचे प्रकार
- (iii) ऊर्जेचे स्रोत
- (iv) आर्थिक सुधारणा.

LR—30—2024

3